

Advies Algemene Ledenvergadering t.b.v. beslissing over samenwerking GroenLinks-PvdA Montferland

Inleiding

PvdA en GroenLinks werken steeds nauwer samen in de politieke arena. Na een versmelting van fracties in de Eerste Kamer (2022) en een volledig geïntegreerde lijst bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer (2023) en het Europees Parlement (2024), ligt nu de vraag voor hoe we als partijen de verkiezingen voor de Gemeenteraad ingaan in 2026. De landelijke partijorganisaties van GL en PvdA laten lokale afdelingen hiertoe zelf de keuze.

Er zijn verschillende manieren denkbaar om “samen” de verkiezingen in te gaan:

- a) Met een gezamenlijke lijst en een gezamenlijk programma, onder een samenvoeging van aanduidingen (recept verkiezingen Tweede Kamer, 2023).
- b) Elk met een eigen lijst, wel een gezamenlijk programma maar na verkiezingen fracties samenvoegen en taken verdelen (recept verkiezingen Eerste Kamer, 2022).
- c) Elk met een eigen lijst, maar met een gezamenlijk verkiezingsprogramma/agenda.
- d) Elk met een eigen lijst en eigen verkiezingsprogramma, maar met een “samen uit/samen thuis” afspraak.

In dit stuk zetten we de beslispunten uiteen en onderbouwen we ons advies.

Beslispunten

Tijdens een algemene ledenvergadering stemmen de leden over deelname van GroenLinks aan de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026. Ook ligt de vraag voor of deelname zelfstandig gebeurt of samen met de PvdA. Het gaat concreet om de volgende beslispunten:

1. GroenLinks doet in de gemeente Montferland mee aan de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026. *Bij positief besluit volgt punt 2.*
2. GroenLinks doet mee aan de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026 met een gezamenlijke kandidatenlijst en een gezamenlijk verkiezingsprogramma met de PvdA Montferland onder een samenvoeging van aanduidingen (GroenLinks-PvdA of PvdA-GroenLinks). *Bij negatief besluit van GL of PvdA volgt punt 3.*
3. GroenLinks doet mee aan de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026 met een eigen kandidatenlijst en een gezamenlijk verkiezingsprogramma met de PvdA Montferland. Na de verkiezingen worden fracties samengevoegd en taken verdeeld. *Bij negatief besluit van GL of PvdA volgt punt 4.*
4. GroenLinks doet mee aan de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026 met een eigen kandidatenlijst en een gezamenlijk verkiezingsprogramma/agenda met de PvdA Montferland. *Bij negatief van GL of PvdA volgt punt 5.*
5. GroenLinks doet mee aan de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026 met een eigen kandidatenlijst en een eigen verkiezingsprogramma. We maken een “samen uit/samen thuis” afspraak met de PvdA Montferland. *Een negatief besluit van GL of PvdA betekent automatisch dat we zelfstandig meedoen aan de verkiezingen zonder enige vorm van samenwerking met de PvdA Montferland.*

Voortraject

Om alle leden te kunnen adviseren over de te nemen besluiten heeft het bestuur van GroenLinks Doetinchem, Oude IJsselstreek en Montferland een aantal bijeenkomsten georganiseerd. Tijdens de bijeenkomsten is gekeken hoe leden van GroenLinks staan tegenover een samenwerking met de PvdA en is gekeken naar datgene leden al wel/ nog niet bindt wat de politieke inhoud betreft. De leden zelf hebben tijdens deze bijeenkomsten kennis kunnen maken met de leden van de PvdA en hun gedachtegoed. Meerdere van deze bijeenkomsten werden samen met de besturen van de lokale afdelingen van de PvdA georganiseerd. Daarnaast hebben we specifiek de huidige fractie in de gemeente Doetinchem bevraagd over de kansen en uitdagingen die zij zien en ervaren in de huidige samenwerking. In de gemeente Oude IJsselstreek en Montferland is op dit moment geen GroenLinks fractie. Hieronder volgt een overzicht van de bijeenkomsten en een korte toelichting.

Data	Bijeenkomst	Toelichting
mei 2023- nu	Bestuurlijk overleg tussen GL en PvdA Doetinchem	De besturen van GroenLinks en de PvdA Doetinchem hebben regelmatig met elkaar overlegd sinds mei 2023 over de mogelijke samenwerking van de twee partijen. Zij hebben de organisatie van verschillende ledenbijeenkomsten en verkiezingscampagnes gezamenlijk opgepakt. De samenwerking tussen de besturen verloopt goed. Er zijn geen significante meningsverschillen of verschillende werkwijze
20 juni 2023	Gezamenlijke ledenbijeenkomst gemeenten Doetinchem, Bronckhorst, Montferland en Oude IJsselstreek	De leden van GroenLinks en de PvdA kwamen samen voorafgaand aan het referendum over de samenwerking in de Tweede Kamer. We voerden gesprekken met elkaar over (a) bestaans(on)zekerheid, lastenverdeling en privatisering publieke voorzieningen, (b) verbinding en vertrouwen tussen burgers, politiek en overheid; algemeen belang vs. individueel belang, (c) mondiale solidariteit en klimaatrechtvaardigheid en (d) misleiden & verleiden van de kiezer. De conclusie van de avond was dat overeenkomsten en verschillen in opvattingen niet één op één overeenkwamen met de politieke achtergrond. Deze doorkruisten de partijen. De leden vonden het het belangrijkste dat er binnen een partij ruimte was om met elkaar in gesprek te kunnen gaan. https://doetinchem.groenlinks.nl/nieuws/sfeerverslag-gezamenlijk-ledengesprek-groenlinks-pvda-20-juni-2023
20 en 22 sept 2023	-Aansluiten ledenbijeenkomst PvdA Montferland -Gezamenlijke BBQ voor alle drie de gemeenten in Doetinchem	-GL leden waren uitgenodigd, maar niet aanwezig. -GL en PvdA leden hebben elkaar informeel ontmoet. Een gezellige bijeenkomst met optimisme over een mogelijke samenwerking.
8 en 13 nov 2023	Thema-avonden	Deze stonden in het teken van de landelijke verkiezingen. De thema's gingen over betaalbare zorg en bestaanszekerheid. Leden van beide partijen uit de regio Achterhoek waren uitgenodigd. We zagen geen inhoudelijke verschillen wat betreft de inhoud van de thema's tussen de partijen.
13 dec 2023	ALV GL	Ledenvergadering in Didam met een terugblik en vooruitblik op de samenwerking in de drie gemeenten.

		-We hoorden dat de GL fractie en PvdA fractie in Doetinchem elkaar steeds meer opzoeken. Zij zitten sinds 1 september naast elkaar in de raadszaal en willen vanaf 1 januari minimaal één keer per maand samen vergaderen. Beide partijen voeren formeel nog afzonderlijk het woord. -Leden uit Montferland gaven aan dat zij het de hoogste tijd vonden voor versterking van groene en progressieve politiek in de gemeente. Daarbij stonden ze positief tegenover een samenwerking met andere partijen zoals de PvdA en D66. -Ook in Oude IJsselstreek willen leden meer groene en progressieve politiek. Dit is mogelijk door samen te werken met de PvdA vinden ze. In Oude IJsselstreek is er in ieder geval ruimte om progressieve sociale politiek te voeren zien ze.
april 2024	Bestuurlijk overleg met de PvdA besturen OIJ en MON	Verkennde gesprekken over de vorm van samenwerking bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 met de PvdA besturen van Oude IJsselstreek en Montferland. Conclusie was dat samenwerking moeilijk voor te stellen is omdat er nog geen GL fracties zijn in deze gemeenten. Wel is er een kleine werkgroep die werkt aan het activeren van GL leden.
mei 2024	Thema-avonden	Deze stonden in het teken van de Europese verkiezingen. Thema's gingen over betrekken jeugd bij de Europese verkiezingen en over arbeidsrechten. We zagen geen inhoudelijke verschillen wat betreft de inhoud van de thema's tussen de partijen.
19 Juni 24	ALV GL	We bespraken de route naar een mogelijke Samenvoeging van Aanduidingen (SvA) van GL en PvdA. De aanwezige leden geven aan dat het bestuur naar een SvA moet streven.
7 juli	Regionale bijeenkomst Beltrum	Bijeenkomst van actieve PvdA en GL leden uit de Achterhoek rondom thema regionale samenwerking. De aanwezigen zien in dat samenwerken beide partijen kan versterken wat het realiseren van een groene en sociale agenda makkelijker kan gaan maken. We zien kansen voor het schrijven van een gezamenlijk regionaal basisverkiezingsprogramma.
30 aug	Strategievergadering GL	Bijeenkomst met fractie, bestuur en actieve leden onder meer over de samenwerking tussen GL en PvdA. Het bestuur hoort dat de huidige samenwerking tussen de Doetinchemse GL en PvdA fracties zowel kansen biedt als uitdagingen geeft. De tijd nemen om elkaar en elkaars werkwijze te leren kennen is helpend. Inhoudelijk zijn er erg weinig verschillen. In Montferland is er contact tussen één van de leden van de GL werkgroep en de PvdA fractie.
19 okt	Bijeenkomst in Natuurpark Overstegen	Leden van GL en PvdA Doetinchem zijn uitgenodigd voor een wandeling om elkaar te ontmoeten en kennis te maken met een initiatief dat een mooi voorbeeld is van de verbinding tussen rood en groen (natuur en sociale verbinding). https://doetinchem.groenlinks.nl/nieuws/bezoek-natuurboerderij-de-groene-knoop
november 2024	Bestuurlijk overleg met de PvdA besturen OIJ en MON	Vervolggesprek over de mogelijke samenwerking. Het ontbreken van een GL fractie blijft het aandachtspunt. Tegelijkertijd lijkt het bundelen van de krachten logischer dan allebei apart meedoen aan de verkiezingen. De besturen zullen zich inzetten voor de vorm van samenwerking waar de leden voor kiezen.

Advies

Het bestuur van GroenLinks Doetinchem, Oude IJsselstreek en Montferland ziet voldoende steun bij leden voor een samenwerking met de PvdA Montferland. Landelijk loopt de samenwerking tussen GroenLinks en de PvdA zowel in de Eerste als tweede Kamer inmiddels goed.

Wij adviseren daarom te stemmen voor het beslispunt: GroenLinks doet in de gemeente Montferland mee aan de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026 met een gezamenlijke kandidatenlijst en een gezamenlijk verkiezingsprogramma met de PvdA Montferland onder een samenvoeging van aanduidingen (GroenLinks-PvdA of PvdA-GroenLinks).